

2a reunió del curs 2024-25 del GT de Serveis Socials del CMBS

Data de la reunió: 30/10/2024

Hora de la reunió: 15:30

Lloc: Seu del Districte de l'Eixample

Format: Híbrida

Departament: Departament de Participació Social

Assistents: Manuel Aguilar, Marta Bàrbara, Núria Beltrán, Teresa Bermúdez, Lourdes Borrell, Montse Colas, Fina Contreras, Maria Luisa de la Puente, Anna Domingo, Marta Fité, Carme Fortea, Sonia Fuertes, Victoria Galván, Laura Gómez, Marga Pagès, Mònica Plana, Mariona Puigdemívol, Esther Ródenas, Mont Rovira, Jordi Sabater, Montserrat Saltó, Marta Sanagustí. Àngels Sogas Lluís Torrent, Toni Vilà.

Temes:

- Es va abordar la complexitat de les situacions d'emergència residencial, incloent-hi desnonaments i dificultats per mantenir l'habitatge.
- Es va destacar la necessitat de coordinació entre serveis municipals i entitats socials per oferir respostes adequades.
- Es va identificar la importància de la prevenció i la intervenció primerenca per evitar la pèrdua de l'habitatge.
- Els serveis socials i oficines d'habitatge treballen conjuntament per donar suport a famílies en risc.
- El servei SIPHO es centra en l'acompanyament durant els processos de desnonament.
- Es va destacar la necessitat d'una mirada metropolitana i cooperació amb altres actors per abordar la problemàtica de l'habitatge.
- Les solucions d'allotjament han d'incloure opcions temporals i permanents, segons les necessitats de les persones afectades.
- Es va acordar centrar les properes sessions en propostes concretes per millorar el circuit d'atenció i el protocol d'allotjament temporal d'urgència.

Resum executiu

En la reunió es van analitzar diverses temàtiques relacionades amb l'habitatge, la gestió de situacions d'urgència residencial i l'acompanyament social a la ciutat de Barcelona. Es va abordar la complexitat de les situacions d'emergència residencial, incloent-hi els desnonaments i les dificultats per mantenir l'habitatge, així com la necessitat de coordinació entre els diferents serveis municipals i entitats socials per oferir respostes adequades.

Es va identificar la importància de la prevenció i la intervenció primerenca, posant el focus en la necessitat d'evitar la pèrdua de l'habitatge mitjançant ajuts econòmics i la mediació amb propietaris. Els serveis socials

bàsics i les oficines d'habitatge treballen conjuntament per proporcionar suport a les famílies en risc, mentre que el servei SIPHO es centra en l'acompanyament durant els processos de desnonament.

Es va destacar la necessitat d'una mirada metropolitana i la cooperació amb altres actors per abordar la problemàtica de l'habitatge de manera més àmplia. També es va subratllar que les solucions d'allotjament han d'incloure tant opcions temporals com permanents, tenint en compte les diverses necessitats de les persones afectades.

Es va acordar que les properes sessions se centraran en la generació de propostes concretes per millorar el circuit d'atenció i el protocol d'allotjament temporal d'urgència, amb un enfocament en la sostenibilitat i l'adequació a les necessitats reals de les persones.

Acta

En la sessió es va abordar la situació d'urgència habitacional, així com el volum de persones afectades i les seves casuístiques, i es va fer un repàs dels dispositius que a Barcelona estan tractant situacions similars, amb l'objectiu de presentar la manera com els serveis municipals interactuen i es complementen.

En l'àmbit de l'habitatge, es va explicar que, tot i no ser una competència directa dels **serveis socials bàsics**, es treballa activament per prevenir la pèrdua d'habitatge entre les famílies afectades. Es va subratllar la importància de l'actuació preventiva abans que les situacions d'impagament esdevinguin crítiques. En aquest aspecte, és important el procés d'avaluació i suport a les famílies en risc, incloent l'activació de recursos econòmics per intentar mantenir l'habitatge actual o trobar alternatives viables, tot coordinant-se amb altres serveis municipals i recursos d'habitatge. En aquest sentit, es va fer esment de la col·laboració amb les Oficines d'Habitatge per facilitar l'accés a ajudes de lloguer i altres suports, ressaltant la complexitat de les situacions d'urgència habitacional, com a exemple de la cerca de solucions integrals i efectives, , abordant no només la qüestió habitacional sinó també aspectes específics com la infància, les persones grans, la independència i el suport emocional.

Aquest treball conjunt facilita prioritzar alternatives com ajuts econòmics i plans de treball personalitzats per fomentar l'autonomia de les persones. Es va mencionar una jornada sobre el dret a la vivenda com a exemple positiu de l'impacte d'aquests ajuts en la pràctica. Es va explicar l'ús d'eines informàtiques per a la gestió dels serveis i la col·laboració entre diferents àrees per evitar solapaments i optimitzar recursos, incloent l'atenció a situacions d'urgència habitacional i la cobertura de pensions en casos de vulnerabilitat.

També es va discutir sobre l'atenció a famílies vulnerables post-desnonament, detallant com es valora cada situació per oferir l'ajuda més adequada, incloent l'allotjament temporal d'urgència com a últim recurs. Es va destacar la transversalitat entre els serveis d'habitatge i socials, i la continuïtat de la feina per millorar l'atenció a les persones afectades.

Es va tractar el tema dels ajuts per mantenir l'habitatge, com ara per pagar el lloguer o per adquirir electrodomèstics, i es va mencionar la possibilitat d'activar recursos com el guardamobles en cas de desnonament. Es va posar èmfasi en la prevenció i l'acompanyament a les famílies, incloent la mediació d'habitatge i l'atenció post-desnonament per trobar solucions d'allotjament més permanents.

En l'àmbit d'**intervenció per a persones sense llar**, la situació d'urgència no es limita només a proporcionar un sostre, sinó que la situació de les persones en aquesta situació també inclou elements de vulnerabilitat que requereixen una actuació immediata. Actualment, a la ciutat de Barcelona, hi ha una capacitat d'allotjament

per a persones sense llar de 2.860 places, de les quals 1.500 són proporcionades directament pel municipi i la resta per entitats privades sense conveni ni contracte amb l'ajuntament. En situacions d'urgència, s'activa l'allotjament immediat, especialment quan es detecten factors de vulnerabilitat com problemes de salut, situacions d'angoixa o emocionals.

Els serveis d'allotjament es coordinen amb diferents equips que treballen directament amb la població sense llar. Existeixen diferents tipologies d'allotjaments, com ara allotjaments col·lectius, pisos d'inclusió i allotjaments individuals amb serveis col·lectius, cadascun destinat a respondre a necessitats específiques i no necessàriament situacions d'urgència immediata.

Per accedir a aquests recursos, actualment s'utilitza un sistema d'accés únic (SAU) per als allotjaments col·lectius, mentre que per a altres tipologies d'allotjament s'utilitzen sistemes de prioritats en llista d'espera. A mitjà termini, es preveu unificar els canals d'accés per facilitar l'assignació de recursos.

La distinció entre allotjaments col·lectius i individuals es basa en el nivell d'autonomia i necessitat d'acompanyament de les persones. Els allotjaments individuals són els indicats per a aquelles persones amb major capacitat d'autogestió, mentre que els col·lectius estan pensats per a persones que requereixen un major suport social. Aquest enfocament busca personalitzar la intervenció i millorar l'atenció a les necessitats individuals, tot i els reptes que això pot comportar.

Es conclou destacant la importància dels vincles i el suport continuat per permetre la transició dels usuaris del sistema d'atenció a persones sense llar cap als serveis socials de territori, garantint així una atenció continuada i adaptada a les seves necessitats.

Pel que fa als **dispositius d'Habitatge**, es va presentar el servei SIPHO i les Oficines d'Habitatge, destacant que l'habitatge és una prioritat no només en situacions d'urgència, sinó també com a part d'un treball continuat que inclou prevenció, atenció immediata i seguiment per evitar que les persones tornin a situacions de vulnerabilitat. Es va explicar la complexitat de l'organització de l'habitatge a Barcelona, que abraça competències autonòmiques a través de l'Incasòl i l'Agència d'Habitatge de Catalunya, així com les iniciatives municipals, com l'IMHAB i el Consorci d'Habitatge de Barcelona. Es va destacar la importància de la col·laboració amb les entitats privades per augmentar l'oferta d'habitatge, incloent la captació d'habitatges per a lloguer social i l'assistència a famílies amb ajuts al lloguer.

Es va explicar el servei SIPHO com una iniciativa clau en l'atenció i prevenció en situacions de desnonament i ocupacions, actuant quan ja no es pot evitar el desnonament i coordinant-se estretament amb altres serveis d'habitatge i socials. El servei es dedica a l'acompanyament social especialitzat, incloent equips de suport psicològic i intervenció immediata i intensiva, treballant en coordinació amb les parts implicades en processos de desnonament, amb l'objectiu d'evitar conflictes majors i la desestructuració familiar. L'equip SIPHO ofereix una àmplia gamma de serveis adaptats a les necessitats específiques de cada cas, des de suport jurídic fins a l'assistència en l'obtenció d'ajuts econòmics. S'ha observat un augment en la capacitat de les famílies d'accedir a recursos gràcies a la introducció de la renda garantida, permetent una millor direcció dels casos cap a solucions més adequades. Això ha canviat la dinàmica d'actuació, permetent una gestió més eficient dels recursos disponibles.

La inseguretat jurídica provocada per la constant variació de lleis i decrets planteja desafiaments en la gestió dels casos de desnonament ha provocat una necessitat d'adaptació constant a les noves normatives. El SIPHO actua com a canal únic de comunicació amb els jutjats, gestionant les notificacions de desnonament i

coordinant la intervenció necessària per cada cas. Aquesta estructura ha millorat l'eficiència en la gestió dels casos i la comunicació entre els diferents agents implicats.

El servei compta amb un equip de 42 professionals, distribuïts entre serveis centrals i territorials. Aquest equip treballa en la coordinació de serveis a nivell de ciutat i territorial, així com en l'elaboració d'informes i assistència jurídica.

L'evolució dels casos de desnonament mostra una tendència a la baixada en el nombre de casos nous, tot i que es manté una vigilància sobre els canvis legislatius que poden influir en aquesta tendència. La gestió interna ha aconseguit gestionar eficientment un 84% de les comunicacions judicials, demostrant l'eficàcia del sistema implementat pel SIPHO.

Per últim, es va parlar dels diferents programes i iniciatives per facilitar l'accés a l'habitatge social i els ajuts per a lloguer, així com les estratègies per afrontar les emergències habitacionals provocades per la situació econòmica i l'augment dels lloguers. Es va destacar la importància de mantenir les famílies en els seus habitatges i les dificultats per gestionar l'elevat nombre de sol·licituds d'emergència.

Es va ressaltar la importància de l'acompanyament continu en el temps, adaptat a les necessitats i demandes específiques de cada família, especialment en el que fa referència a l'habitatge. Es va discutir sobre la situació de les persones allotjades en pisos d'inclusió, on a vegades la presència d'un educador no respon a una necessitat real de les famílies, sinó a la necessitat d'habitatge.

Per acabar, es va abordar la complexitat de la situació habitacional a Barcelona, destacant que la generació d'allotjaments temporals no soluciona el problema de fons, ja que aquests acaben no sent realment temporals. Es va parlar sobre les dificultats específiques que afronten les persones majors de 70 anys, les quals requereixen solucions diferenciades que no passen necessàriament per la inserció laboral. Es van comentar també les situacions relacionades amb la irregularitat administrativa i els processos migratoris, destacant la dificultat d'aquestes famílies per sortir de la seva situació a causa de les limitacions per accedir a recursos econòmics.

Finalment, es va destacar la necessitat d'un debat obert i segmentat que inclogui més sistemes i administracions per abordar de manera més efectiva les situacions de vulnerabilitat habitacional, especialment entre les persones migrades i aquelles amb diagnòstics de salut mental o patologies orgàniques, les quals requereixen un acompanyament més flexible i adaptat a les seves necessitats específiques.